

Nº 2

Aprilo - Junio 2004

KURIERO INTERNACIONA

Redaktero: Jean Martignon

Imprimita en Europa

Redaktero :

Jean Martignon,
12, rue Maurice Utrillo, F-91600 Savigny sur Orge, Francia - France.
jeanmartignon@minitel.net e martignon.jean@wanadoo.fr

KURIERO INTERNACIONA

publikigesas ye singla trimestro e la yarala abono esas po 10 euri.

Publikigita kun la afabla helpo da:

Fernando Tejón - Editerio Krayono, dil Ido-Societo Hispana,
Los claveles, nº 6, B. E-24400 Ponferrada, Hispania.

krayono@yahoo.es - idosocietohispana@yahoogroups.com

VORTO DAL REDAKTERO

Cafoye tre kurta vorto. Dum ca somero, la informili aludas tre ofte pri la Olimpiala Ludi qui eventas en Athina, chefurbo di Grekia. Me sempre tre atraktesis da Grekia, quankam me iras nur rare sejournar vakancale adibe. En ica buletineto vi havos la posibleso lektar artiklo pri Athina e la perturbi produktita per la laboro necesa por preparar la bona funcionado dil Olimpiala Ludi. Multa Europani ed Occidentani havas aparta regardo ed intereso a Grekia pro ke ol esas la origino e la fonto di nia civilizo e, konseque, ni sentas ni tre ligata ad ol. Altralatere ol esas sunoza e preske exotika lando di Proxima-Oriento. Ed ico esas aparte facinanta. La lando di nia kulturala origino di qua la linguo furnisis multa vorti ciencala, teknikala e filozofiala a nia westala idiomi (e konseque anke ad Ido) e qua adportis la fundamenti di nia politikala e artala koncepti same kam nia penso-maniero esas samatempe tote stranjera ed Orientalala. On ne darfis obliviar ke, dum la Bizancala periodo, Grekia esis izolita de cetera Europa e, pose, sucedis kin yarcenti de Turka koloniigado. Ma depos la fino dil duesma mondala milito, Grekia Occidentaleskas ed Europeaniskas rapide. E mem rapidege. Me anke esforcas plubonigar, segun posibleso, la kontenajo di mea buletino por vua lekto-plezuro e por plu amigar a vi nia komuna e kara interlinguo.

Sincere via. JM ::::-:::

RUDOLF STEINER (1861-1925)

INICIANTO DI MONDO-PERCEPTO PER LA CIENCO DIL SPIRITO, INICIANTO DI PROJETI KUN FUTURALA PERSPEKTIVO

Rudolf Steiner experiencis, kande il esis yuna, la realeso di to quon lu nomizas plu tarde "la supersentebila mondo". Lu esforcas establisar la filozofiala bazo di lua konocaji pluvastigita ad ica mondo. Ilu trovas en la mondo-percepto di Goethe exemplo di la transiro de l'observado di la naturo ad olta di la spiritala mondo. Lo esas per la libro « Filozofio di la libereso » quan lu establisas la fundamento di lua serchado.

Lua explori en la spiritala feldo ne cesos developesar, tale adportante konocaji pri la homala naturo (korpo, anmo, spirito), la riinkarnaco e la « karma » (Teosofio, 1904) la kosmogonio e la historio di la Tero (Cienco di lo Okulta, 1910) la Kristologio. Ilu favoris la artala kreado (teatro, arkitekturo, euritmio).

Steiner diskursas pri diversa temi en grandanombra urbi di Europa til la fino di ilua vivo e respondas la konkreta questioni dicita a lu. Tale impulsesas en 1919, la movado por la triopla sociala enunco (Libereso en la kulturala vivo, Egaleso en la interhoma relati, Frateso en la ekonomio) e de 1921 til 1924 facesas la « Kursi a la docanti » (skoli Steiner/Waldorf), a la mediki (antroposofiala medicino) a la fleganti (kuraciva pedagogio) ed a la agrokultivisti (biodinamikala agrokultivo).

LA CIENCO DIL SPIRITO, KONOCAJI QUI ESAS ACESEBLA POR OMNI

Onu debas a Rudolf Steiner exploro-laboro en la feldo di la konoco, qua transiras la solio dil materiala mondo, dum ke la plu multa ciencala sercheri interdiktas a su surirar ica voyo.

La rezulto di ca explori konstitucas la cienco dil spirito, qua povas konsideresar kom docado. Fakte, per pluvastigo dil koncepti pri la homo e pri la universo, pri la homarala historio, pri la edukado, pri la arto, pri la saneso edc..., omna fenomeni dil vivo havekas nova dimensiono, olta, segun la expresuro da Goethe, di « evidentigita misterii ». La biografio e la sociala vivo aquiras plu forta valoro e senco.

Rudolf Steiner deskriptis precize la konoco-metodo, sur qua apogas su lua explori, en la skopo igar ol acesebla a ti qui deziras lo. Ol esas diferanta de altra probi tafelde, pro ke ol efektigesas en la klareso dil koncio e dil esorcio por konocar. Camotive libera e rigoroza spirito povas esforcar komprenar ed imitar ica mentala demarsho ed evaluar lua rezulti sen prejudiki.

L'ANTROPOSOFIO, VOYO VERS LA LIBERESO

Per definar unesmafoye en 1893 « la etikala materialismo » en lua verko « Filozofio di la libereso », Rudolf Steiner iris decidigive adavane, tale kreante aceso-voyo a la realeso ed a la libereso. Ica rezono-maniero esis liberigita de irga aspekto di autoritato. L'antroposofio esas avan omno praktiko, t.e. praktiko de personala e sociala transformo qua posibligas konciliar spiritala serchado e agado en l'omnadiale vivo, su-edukado e mondo-evoluciono.

La homo su edukas per koncio-esforco en lua experienco di la sentebila e supersentebila realeso. Ica esforco apogas su sur l'aktiveso dil anno kun lua omna kapablesi, nome olti di la penso, olti di la kordio ed olti di la volo.

« Nia vivo kompozesas per agi di libereso e di ne-libereso. Ma ni ne povas parpensar la koncepto di to quo esas la homo sen arivar a la koncepto di 'la libera spirito' kom l'aspekto maxim pura di la homala naturo. Ni esas tamen vere homi nur kande ni esas libera ».

Rudolf Steiner, Filozofio di la libereso

Pri Rudolf Steiner e lua filozofio esas sito* Francalingua (me ne povis obtenar informi pri siti* en altra lingui, quankam la Germana esis la linguo dil Austriano Rudolf Steiner).

www.anthroposophie.fr

e-posto : contact@anthroposophie.fr

Lenta posto : Société anthroposophique

4, rue de la Grande - Chaumière, F-75006 - Paris, France.

ATHINA kun familiareso

Sur la placo Kolonaki, dum ke jolia brunino, qua surhavas pantalono kun basa tayo e sako kun luxozza fabrik-marko sur la shultro, trairas ol, lo aspektas kelkete quaze on esus en Paris. La loko esas eleganta e la klientaro segun-moda. Kustumala kliento demandas la adiciono : « Ton logariasmo, parakalo ». « Komboloi » (perla chapeleto), qua pozesas sur la tablo, kompletigas la ceneyo. Ol esas Greka. Anke tale esas nia rendevuo che Da Capo, ube Nikos Aliagas ipsa (famoza Franca-Greka jurnalisto) prizas irar kande lu retrovenas ad Athina. « Ol esas la kafeerio dil placo, ube interrenkontras yuna kreiva artisti, politikala viri, turisti e simpla personi » tale explikas ica animanto di TF1 (Franca televisual kanalo) qua esas anke anciena jurnalisto-prizentanto dil televisual jurnalno che la Greka kanalo Alter. « Omna exterani rezumas

Athina ye la Parthenon e ye la quartero Plaka, ma on trovas en ol multe plu multa kozi : koncerti, restorerii, kafeerii... E se onu esas fatigata pri co omno, on povas rapide, per onua automobilo, irar alonge la avenuo Poseidon ed on arivas quik an la marbordo ! » Tale asertas jurnalisto Nikos Aliagas, qua bone konocas Athina ube lu esas heme, dum ke lu drinkas glaciigita kafeo. « Ad-extere Athina poke konocesas, ma la Olimpiala Ludi, fortuneze, chanjos ico. »

PLEBEYALA QUARTERI RESTAURESAS

« La plumulta homi opinionas ke Athina esas urbo sordida e bruisoza » agnoskas Dora Bakoyannis, qua esas l'urbestro di ol. Ma, segun el, la dicita homi havas nur partala percepto dil urbo. « Me preferas dicar ke ol esas vibranta urbego qua nulatempe dormas. Plura plebeyala quarteri havas nun nova vivo danke pekunioza e segun-moda klientaro. Exemple, me tre prizas la quartero Psiri ». Cernata inter la precipua merkati ed olua plebeyala klientaro, e la false tipala echopi dil promeneyo Thission (on trovas ibe mikra imituri dil Parthenon ek falsa marmoro por glutinar oli sur onua frigorizilo po 5 euri) Psiri flegas sua difero. « Olua charmo konsistas, juste, ek la fakto ke lu esas chanjebla e

nedifinebla... » explikas Maria Pasmazoglou, jerantino dil restorerio-kafeerio Brakhera, jacanta che la placo Avissinias. Sundie, la eleganta atmosfero produktita per la stilo « Art déco » di ca loko subite efektigas kontrasto kun la organizita formikumo dil brokanto-merkato di la urbo. La fatigata brokantisti acensos kurajoze la etajo til la drinkerio-teraso, de-ube, tenante glaso de « ouzo » en-manue, li regardos pasive la cirkumajo dum la cetera parto de la matino. Ulte lo, li havos la posibleso juar bela vidajo dil Akropolo. « Oportas audacar irar ad ita plebeyala loki qui esas restaurata » pluse dicas Maria, qua instalas su en la quartero depos un yaro. On kredas to quon el dicas : proxim la strado Sari, qua trairas Psiri, on deskovras muzeo tote nova pri arto di nunepoke, teatro, lupanaro, laboreyi, anciena magazini transformita a segun-moda drinkerii same kamaverni qui esas loki notora dil adepti di « bouzouka » (folkloratra danso e muziko Greka).

NE-IGNOREBLA HISTORIALA PEIZAJI

« Pro tempo-indijo, la plumulta turisti preferas to quo aspektas kom post-karto, komentas Maria Mentzelopoulos, qua esas turismala guidantino en la Greka chefurbo. Mem po 12 euri por enirar, mem stacante sub la eskaldi e mem tote shirmata da oli, tamen la Akropolo meritas videsar. Anke meritas videsar la teatro di Dionisos, la Romana Agora o la koloni di Zevs, di qui la eniro esas inkluzita en la preco dil bilieto. Pluse esas nula motivo por refuzar ad onu la plezuro fotografesar kun « evzone » avan la Parlamento. Ita nesentiva guardani, qui vestizachesas quale che la korto di Othon, unesma rejo di Grekia meze dil XIXma yarcento, vidigas fiere la tradicionala « fustanelle » (kurta jupo expansita), « boudouri » (longa kalzi ek lano), « fesi » (reda beredi) e « tsarouchia » (reda shui kun nigra pomponi). « Inter la kolini di la Pnyx e dil Areopago , qui memorigas por sempre la invento dil demokratio, e la marmora stadio ube Pierre de Coubertin organizis l'unesma Olimpiala Ludi dil moderna epoko, en 1896, on marchas omnube sur historiala loki », savigas nia guidantino. Segun elua konsilo, on rekomendas vizito a la muzeo Benaki por bona e kompleta historiala informo. La dicita muzeo, qua olim esis luxozza domo ye nov-klasika stilo, jacanta proxim la Parlamento esas un ek la skarsa muzei vizitebla dum la periodo di la laboro por preparar la Olimpiala Ludi. De la Antiqueso til la tempo di la lukto por sendependeso kontre la Turki, la tota Greka historio raportesas ibe sur tri etaji. On anke ne darfas obliviar mencioniar bela teraso de-ube on havas panoramala vido plu nuntempala dil Greka chefurbo, qua

formikumas ye homi e qua esas urjata finar la Olimpiala preparo dum la somero.

DUM VARTAR LA O.L.

« La juo di ca urbo (Athina) esas feliceso qua devas meritesar », jokas Erini, yuna Athinanino evanta 26 yari. Por vizitar la Olimpiala peizaji oportos rivenar. Omno finesos « para pende » (kin minuti ante la komenco). Kom rezulto ; ica chefurbo, quan on anke surnomizas Tsimendopouli (cementa urbo), ofte surprizos ed agacos onu pro ke promenado inter la néfos (poluteso) la vokili-agi dil automobili e la lastega asalti dil pikili-martelegi nule esas agreabla promenado... « Ma me revendikas ico kom ulaspeca neordinigita charmo, asertas la yuna Grekino. Omnakaze Athina nulatempe esos bela en la klasika senco dil vorto, ma lu vivas e savas vivar, ico esas certa. » La Athinani dicos lo a vu : Oportas ekirar la tradicionala e la turismala voyi. « Ne esas en la muzei neanke en la arkeologia peizaji ke on havas maxim vivanta relato a l'Antiqueso ma per la homi », icon promisas la auro Vassilis Alexakis, qua tre prizas flonar en la quartero di Exarkhia kande ilu retrovenas ad Athina. « Me prizas ica plebeyala loki ube permanas ulo dil ek-moda mento di ca urbo. Taverni nomizita « ouzéria », ube on havas l'impreso esar heme ed ube on darfas regardar la dishi qui propozesas ye la menuo... » . Ni, journalisti, konfirmas la vereso di ta aserto. Sur teraso di strado Valtetsion, che repasteyo Gantes, kliento destranquile questionas kad « fava » (fabi-pureo, qua kelkafoye kontenas ula kaperi) o « rhorta » (diversa boliigita herbi arozita per citrono-suko) esas trovebla. Apud ilu, grupo de amiki departas por ne faliar vidar la lasta cinemo-kunsido en libera aero. Ye plura metri de-ibe, pasanto parolas kun korespondanto per lua posh-telefonilo... Senteblesas ulo en la aero, qua esas quaze dolceso dil vivo. Kad onu esas kaptita suafoye dal « nostos » ? Atencez , ica vorto, qua esas un ek la klefa vorti dil « Odisseus » esas la simptomo di la deziro retrovenar.

Segun texto da Céline Chaudreau publikigita en la jurnalno « Journal du dimanche ».

INTERNACIONA RENKONTRO EN BAGNOLES DE L'ORNE

(21ma-24ma di mayo 2004)

Ye venerdio 21ma di mayo, Frank Kasper, prezidanto dil GIS, e me, departis kune de mea hemo en Savigny sur Orge frue matine, por irar a la fervoyala staciono di Paris-Montparnasse ube treno esis transportonta ni a la direciono di Bagnoles de l'Orne. Pos longa marchado en l'imensega staciono di Paris-Montparnasse, ni, fine, sucesis trovar en desfacile acesebla angulo la treno qua devis duktar ni til Briouze (survoye a Bagnoles de l'Orne). La cielo, lore, esis sunoza ma dum nia voyirado ol kovresis per nubi e divenis kelke obskura e pluvema. Ni ekiris la treno en Briouze e autobuso, qua vartis ni, irigis ni til Bagnoles. La cirkondanta ruro esis tre agrebla kun vasta verda prati ornita per multa flori e floreti e bosketi de, ofte, frukti-arbori dum ke ni trairis charmiva vilaji ed urbeti. Tandem, ankore sat frue (ye 9 kl.30, cirkume), ni atingis nia voyajo-skopo e ni povis repozar en la hotelo Albert ler ube ni rezervabis chambro.

La cielo esis tainstante griza e mem kelkete pluvis, ma ye 11 kloki, cirkume, la suno retrovenis. Lore me subite audis telefonala advoko. Lo esis la hotelestro qua savigis da me ke ulu vartas me en la acepteyo. Me decensis de mea etajo, opinionante ke, probable, me trovos nia samideano Loïc Landais qua lojas en regiono ne tre fora di Normandia. Arivante en la acepteyo me tre astonesis renkontrar Hans Stuijbergen, la prezidanto dil ULI. Il ja departabis ye la pre-dio de Amsterdam ed esis arivinta dum la nokto di la sama dio. Ni babileskis e ni invitis Frank Kasper akompanar ni. Hans dicis a me ke la urbo tre plezas a lu e ke il ja parte vizitis ol. Ni kune dejunis en la drinkerio-restorerio « Le Lido » ed unesmafoye en lua existo « Le Lido » audis la soni di nia eufonioza Idolinguo.

Pos longe durinta sidado an la tablo (pro abundanta babilado) ni iris tra bela voyeto ombrizita per bosketi proxim rivero por atingar la kampeyo ube sejournis nia samideano H. Stuijbergen. La sunoza vetero, lore, riestablisesis komplete. Pos ke Hans aranjis kelka aferi ni marchis til la maxim proxima urbeto de Bagnoles de l'Orne, Tessé la Madeleine. Ni trairis ol e ni eniris teo-salono ube ni komendis kelka drinkaji. Plu tarde mea samideani demandis a me vizitigar da li la cirkondanta ruro. Kelka tempo pose, esis ye 17 kl. 30, dum ke ni sidis sur ligna benko, Frank Kasper haveskis la ideo sendar elektronikala telefonala mesajo a Fernando Tejon. Ye nia surprizo il recevis balde respondo qua informis ni ke nia Hispana samideano esas en urbo Le Mans ne tro desproxima loko de

Bagnoles de l'Orne. Ni retrovenis a la kampeyo por povar aceptar lu. Pos kelka tempo de babilado e vartado apud la gast-chambro dil acpteoyo aparis subite nekonocato mezevoza qua dicis a ni : - Saluto, amiki ! Me opinionis ke la acento esas Franca e, fakte, ni havis Loïc Landais, prezidanto dil asociuro Ido-France, avan ni. Ni apene interkonoceskis e babileskis kande, itere, subite, yuna e bele aspektanta viro aparis qua, suafoye, salutis ni en Ido. Nia grupeto nun esis kompleta per la aparo di Fernando Tejon, prezidanto dil Hispana Ido-Societo.

Kelka tempo pose, Frank Kasper e me retroiris a nia hotelo por la dineo ma plu tarde ni rajuntis nia kompani en la kampeyo. Ni finis la vespero per longa e joyoza babilado e diskutado en « Le Lido ».

Ye la sequanta dio, saturday, Frank e me iris, ye dek kloki, a la post-oficeyo di Bagnoles de l'Orne ube ni devis renkontrar la samideani veninta de la kampeyo. Desfortunoze, ici ne hastis venar, sualatero Frank povis, ne sen desfacilaji, sendar e-mesajo a l'Idistaro per la komputilo quan la post-oficeyo disponigas por la uzanti. Il povis anke lektar ne-expektita e-mesajo da Japoniano deziranta irar a la Ido-konfero di Kiev.

Ye 11 kloki cirkume, ni ekiris la post-oficeyo e ni iris promenar avan la lago jacanta apud la kazino di Bagnoles de l'Orne. Ni pensis telefonar a nia samideani, ma lore li videbleskis avan ni. Li nur levis tarde e ne povis venar renkontre a ni plu frue.

Pos facir kelka fotografuri avan la agreabla pejzajo di la lago e di la kazino, la Idisti demandis a me (qua kustumas sejournar en Bagnoles de l'Orne) vizitigar da li la kastelo lokala. Ilin me guidis tra la splendida e pleziva pejzajo di rurala urbeto di Normanda Suisia cirkondata per monti, foresti, boski e rivereto e per eleganta « villa »-i.

Pos marcho de 1 kilometro cirkume, ni arivis opozite a la « kastelo » qua stacas sur inklinita acensanta tereno meze di interesanta e bela arbori-gardeno. La aludata kastelo konstruktosis en seduktiva Renesanco-stilo ma evas nur de la fino dil XIXma yarcento. Ni iris vers la kastelo e vizitis plezure ica atraktiva loko. Nia samideano Fernando Tejon, qua ultre astronomio interesesas pri botaniko (ed anke pri multa altra aferi) explikis a ni la planti e l'arbori trovesanta en l'arbori-gardeno. Tote aparte, il raportis a ni ke segun tradiciono (kad vereso, mito o legendo ?) lor la Romana konquesto la anciena populi di Hispania jetis peceti de taxusi (yes, Hans me verifikis la vorto , vua Franca-Ido dictionario esas erorigiva) sub la pedi dil kavali di la Romani, intermixante oli ruzoze kun la herbi por venenagar li.

Pos vidir e vizitir kelka tre anciena tombi jacanta proxim la kastelo, ni retrovenis a la mezo dil urbo per trairar aleo ombrizita per boski, e ni fine arivis opozite a la kazino ed a la lago. Esis ye 13 kloki

cirkume e ni iris itere a la restorerio « Le Lido » (ka ne predestinata nomo por adepti di la linguo Ido ?) por dejunar. Ibe ni diskutis abundante e joyoze.

Fininte la repasto, la samideani itere demandis a me, vizitigar da li vidinda loko. Me rezolvis irigar li sur traforesta voyeto qua duktas a kirketo e kapeleto vicinesanta mikra gardeno. La kirketo aspektas tre bele vidita de-extere, ma interne ol esas tre austera e vakua sen irga atraktiveso. Tamen, kande onu regardas de-extere, on povas vidar tre interesiva simbolo, nome sur la klesh-turmo videblas kruco qua sur sua infra parto kunligesas kun siklo. Ita siklo esas la simbolo dil anciena pagana religio di Gallia, nome la Druidismo. La fakto ke la siklo trovesas che la infra parto dil kruco signifikas ke la Kristanismo vinkis ol. Ma ne sen peno en ica regiono, nam ico eventis erste ye la fino dil VIma yarcento.

Ye kelka metri de-ibe stacas la kapeleto. Ol esas tre anciena rurala kapeleto. Opozite di la kirko, lua internajo esas tre interesiva quankam simpla. Ol dedikesas a du santi, nome episkopo santa Ortaire (en Ido on povus dicar santa Ortarius) ed a santa Radagunda (Radegonde en la Franca). Radagunda esis rejino di Francia ye la fino dil VIma yarcento . El venis de la sama regiono kam samideano Frank Kasper t.e. Turingia. Pos divenir vidvino el instalis su en monakerio e divenis granda santino. El esas nun la santino protektantino di Francia segun la katolika Eklezio.

Ulaloke on povis komprar certi por akompanar prego, ed anke naiva e rustika imaji di santa Ortarius e santa Radagunda. Po duadek centimi nia samideano Fernando Tejon kompris imajo di santa Ortarius e me skribis kelka frazi sur lua reverso por ke santa Ortarius grantigez a ni ke Ido aceptesez kom komuna helpanta linguo di Europa.

Ni retrovenis per dopa voyeto traforesta e ni jokis parolante pri chaso ed apri.

Plu tarde, ni promenis tra la urbo e sideskis sur benko trovesante sub arbori e ni povis vidar avan ni la lago smeraldea e la kazino blanka pozita quale juvelo apud verdajal juveluyo. Ico esas tre pleziva e laxiganta spektajo.

Vespere, ni omna iris dinear a nia hotelo Albert Ier. Ni probis la lokala gastronomio e ni diskutis pri serioza aferi di nia movado. Rezolvesis : 1°/- Mea adhero kom invitita gasto che la Ido-Societo Hispana por laborar plu strete kun ol. 2°/- La fondo di interretala revuo di la Franca Ido-Societo imitante la revuo ADAVANE dil Hispana Ido-Societo e titulizita IF-jurnalo. 3°/- Kreo di Linguala Komitato qua oficaligos vorti di la singladia vivo moderna, ma ne okupesos pri ciencala, teknikala o fakala vorti quin simpla homi ne esas apta enduktar. 4°/- Por evitor la katastrofo qua esis la perdo di libri olim kande Idisti mortis, on anke

rezolvis kreor interretala biblioteko. Samideani posedanta libri, irgequi esez ita ldala libri, sendos a Ferdinando Tejón ed a Loïc Landais (forsan anke plu tarde ad altra personi) fotokopiuri di ca libri. Nia samideani kopios oli kom Pdf-formato. Tale ica verki permanos virtuale e povos imprimesar irgakande. 5°/- Propozar modifiki dil statuto dil ULI por evitor ula problemi quin ni renkontris tro ofte til nun.

Ica serioza temi nule impedis ni babilar gaye. Ma regretinde, ni saveskis ke Fernando esis departonta frue ye la sequanta matino pro ke lu devis retrovenar a lua hem-urbo en la skopo esar ye la justa tempo che lua laboreyo, lundie. Ni adis lu kelkete triste e ni esperas rividor lu ofte lor altra internaciona renkontri.

Sundie, pos nia dejuneto ni interrenkontris, segun predecidita rendevuo, kun Hans Stuijbergen e Loïc Landais proxim la hotelo. Ni quik komencis nia sundiala ekkursi per vehar en la automobilo di Loïc a la vicino urbo La Ferté Macé qua esas tipala Normanda urbeto. Pos rapida vizito, ni iris senfriste ad urbo Domfront, ube segun proverbacho lokala on dicas : »arivinta ye dimezo, pendigita ye un kloko (pdm) » (probable pro ke olim esis multa policiani ibe). La voyirado a Domfront esis tre plezanta, ni vehis dum la maxim granda tempo-parto sur traforesta choseo. Tamen ni havis, ulainstante, surprizanta experienco, nome ni vidis du cervi saltar adsur la choseo e transirar ol per altra salto por atingar la opozita latero di la foresto. Tala spektajon nulu ek ni vidabis ante.

Ni arivis en Domfront ye dimezo e ni kelkete timis pro la proverbato. Ni havis kelka desfacilaji por garar la automobilo di Loïc, ma fine ni trovis plaso por ol proxim la kirko Santa Iulienus (Saint Julien en la Franca). De-extere la dicita kirko aspektas nekustumala pro lua stranja klosho-turmo kun verda teguli. Ni rezolvis vizitar ol dum ke la religiani ekiris pro la fino dil Deala servo. Ni surprizesis agreable lor enirar ol, nam vice la austera ed obskura internaji dil romanika e gotika kirki lokala, ni vidis agreabla e lumoza kulteyo konstruktita segun nov-Bizancala stilo, quale lo esis segun-moda ye la komenco dil XXma yarcento (la kirko konstrukttesis en 1924). Avan nia okuli ed avan la altaro videblesis grandega ed eleganta fresko di majestoza Kristo , quan la Greki nomizas « Kristo Pantokrator » (Kristo Mondestro) e qua nin tre impresis. La internajo dil kultoloko ornesis pluraloke diskrete per bela dekoro-temi e desegnuri pri epizodi dil Kristo-vivo ; on havis anke impresio di libera spaco e ne di obskura streteso quale en romanika-gotika kulteyo. Ni audis pluse la desleda soni di kantiko en la Franca segun ortodoxa stilo qua transmisesis per disko. Regretinde, ico omno kelkete fushesis pro la domajeso dil konstrukturo qua ne esis tam solida kam la Mezepokal kirki e katedrali. Ante livar la

loko Frank Kasper skribis deziro sur la gasto-libro por ke Ido divenez oficiale la komuna helpanta idioma di Europa.

Ni promenadis tra la urbo e balde ni videskis la ruini dil fortreso di Domfront qua esas cirkondata per bela publika gardeno. Apud la gardeno trovasas teraso de-ube on povas admirar splendida panoramo per qua on povas vidar fora monti e bela planajo kun agri, boski, flori, herbaji e charmiva anciena domi. On nomizas ica vidajo « la valo dil roki ». Ico omno esis lore plubeligita per sunozega klara e preske sennuba cielo, ni nur havis la desagreablajo di fresha venteto.

Dejuninta en lokala drinkerio-restorerio, ni itere vehis survoye a Clécy. La urbo skopo di nia exkurso-iro ne esis facile atingebla por ni, nam ni eroris pri la direciono e ni devis modifikar nia parkuro. Fine ni atingis sur monteto la dicita urbo qua, segun mapo montrita en ol, esas la chefurbo di Normanda Suisia.

Quankam la urbo ne esas despezanta, ni ulagrade deceptes pri olu, nam ol ne esas la marvelajo quan on asertabis a me ke lu esas. Tamen ni vidis multa exkurseri trairar ol, videble olu esas departo-punto por homi qui prizas marchar dum multa hori en la ruro e sur la monteti di Normanda Suisia. Pos trairir Clécy, ni vidis sur la choseo du tre anciena automobili kun vehanti vestizita quale ye la komenco dil XXma yarcento. Ni salutis li e li retrosalutis ni. Evidente existas kelka extravaganta homi ibe.

Decensinta voyeto tra prati ni arivis a splendida rivero-bordo kun larja rivero Orne, akompanata apude per choseo e per voyeto ombrizita da arbori. Alonge la tota voyo trovasis multa taverneti e kioski ube on povas komprar nutrivi e drinkaji. Videblesis fore viadukto similesanta olta dil banko-bilieto ye dek euri, ed anke monti plena de verdajo. Sur la rivero on havis la posibleso lokacar bateli e biciklanta bateli. Ni ne plus esis decepitita venir ad-hike. Regretinde ni ne povis marchar e babilar dum longa tempo, nam Loïc mustis retro-vehar a lua hem-urbo ante la noktesko...

Hans, Frank e me finis la vespero per dineo en la hotelo Albert 1er gaye babilante e manjante saporosa dishi til la tempo kande ni devis separesar. Lo esis la fino di nia sejorno en Bagnoles de l'Orne, nam Frank e me esis departonta dum la sequanta matino.

Malgre la poka tempo quan duris nia internaciona renkontro, me kredas ke me povas dicar ke ol esis plena suceso pro la atmosfero di internaciona amikeso, pro nia komuna linguo qua posibligis a ni interparolar quaze samlandani ed anke pro la agreableso e beleso di la loko e regiono, tante plu ke ni juis sunoza vetero. Forsan uladie Bagnoles

de l'Orne divenos renkontrejo e sejournejo dil l'disti. Pro quo ne ? Ico esus tre dezirinda : Bagnoles de l'Orne e Normandia kom loki inter le maxim importanta dil l'distaro en esperinda futuro.

Jean MARTIGNON

LA PASKO-INSULO

La Pasko-insulo qua jacas meze dil Pacifika Oceano, ye 4000 kilometri de la maxim proxima habitata lando, nulatempe cesis esar konverso-temo depos lua deskovro dal Nederlandano ROGGEWEEN, en 1722. La sisacent petra statui kun enigmatoza vizajo trovebla en ol, la origino di lua popolo, lua aparta literaro e lua legendi tre interesis kom stranja vidindaji ed askoltindaji tam la maristi qui atingis lua marbordo kam la cienciasi qui volis trovar la klefo di lua grandanombra sekreti.

Esas tote certa ke la Paskana popolo esis olim tre prosperoza. Lu posedabis multe plu multe kam la simpla teknikala kapablesi e moyeni quin la unesma exploreri deskovris sur la insulo. En fora pasinteso brilanta civilizuro erektis kolosi homaje a nekonocata deaji. Multa sercheri omnadomene imaginis hipotezi min o plu audacoza irante de la exterterani til la giganti di pasinta epoki, sen obliviar sinkinta kontinento, por probar explikar la sennombra misterii dil insulo. Oli ne ja klarigesis nunadie.

Mem se la moderna arkeologiisti refuzas, pro indijo de konkreta prui, kredar ke ica volkanala insulo esas la restajo di desaparinta kontinento; nulo impedas supozar la hipotezo ke la unesma habitanti havis brilanta civilizuro, originala literi, novaspeca arti e kredo ye stranja deaji qui esis ulaspeca giganti kun impresiva dimensiuni. On povas nur konjektar kun granda surprizi, nam on konstatis ke la literi dil Paskala teksti konservita tote similesas olti di la valo di Mohenjo Daro en la Indiana subkontinento. La civilizo di Mohenjo Daro esis florifanta de 3000 til 2000 yari a. K. Altralatere kelka petrodesegnuri memorigas la skulturi trovebla en Tiahuanako, Bolivia.

Koncerne la giganta statui, onu ne savas qui esis lia vivanta modeli. Ulte lo, onu nesavas qui esis, ankore til nun, ti qui skultis la famoza giganti petra e qui produktas la reputeso dil insulo, neanke on informesas pro quala skopi oli erektesis. Ma pro ke l'insulo nomizesis «

Matakiterani » (okuli regardas la cielo), ico supozigas ke l'unesma habitanti esperis, forsan, la retroveno da nekonocata stranjeri veninta de tre fora loko...

L'insulo subisis probable vokanala erupti, incendii e mareegi. De ta ancienega civilizo posrestas nur impresanta statui, netrovebla en la cetera mondo, same kam ligna tabeleti grabita per hieroglifatra enskriburi. La posvivanti e la sequinta generacioni perdis pokope lia historio e lia identeso. Nur la sacerdoti e la iniciiti esis apta mantenar savo qua manifestesis per sakra ritui e kulti, olqui desaparitis pokope konseque di la intersequanta expedicioni sur l'insulo.

La Paskana popolo extreme sufris pro la explori facita ofte da senskrupula aventuristachi. La homuli deportesis e traktesis kom sklavi. La homini violacesis ed explotesis kruele. La sexuala morbi transmisita dal invaderi diminutigis tilextreme la skarsa posvivanta lojantaro. Nunepoke sur l'insulo restas nur duamil personi qui nulamaniere esas la reprezentanti dil unesma habitanti.

LA MAGIALA NANI

Olim esis povra shuifisto, qua pro desfortunoza eventi, divenabis tante povra ke il posedis nun ledro nur suficanta por facar unika shui-paro. Vespere il preparis ol por facar la shui dum la venonta matino ; pose pro ke il havis bona koncienco, lu kushis su tranquile, pregis e dormeskis. Ye la sequanta dio il esis laboronta, kande il trovis la shui-paro ja tote pronta sur lua tablo. Lu tre astonesis nam lu ne savis to quo ico signifikas. Tandem lu prenis la shui e regardis oli omnalatere ; oli esis tante bone fabrikata ke trovesis nula misfacita punto ; la pedi-vesti esis vera maestro-verko.

La butikon eniris kliento a qua la shui tante plezis ke il pagis oli plu chere kam on pagas kustumale, e, per ica pekunio, la shuifisto povis obtenar ledro por du altra shui-pari. Lu preparis ol ye la sama vespero e intencis laborar ol dum la sequanta matino kande il trovis itere la shui tote pronta lor lua veko ; ed anke cafoye ne mankis la klienti. Per la pekunio quan ilu ganis, lu povis komprar ledro por quar altra pari. Ye la sequanta matino, la quar pari esis pronta, e fine, omno quon il preparis

vespere esis sempre pronta dum la sequanta dio, tale ke il divenis preske richa.

Ulavespere, ye cirkum Kristnasko dum ke il jus preparabis sua ledro ed esis ironta a la lito, lu dicitis a sua spozino : »Me proponas a tu ne dormar icanokte en la skopo vidar ti qui helpas ni talmaniere, ka tu aprobas ? »

La spozino aceptis e poslasinte acendita kandelo , li celesis en la vesteyo dop la akrochita vesti, e li vartis. Kande la horloji sonis ye noktomezo, du jolia naneti tote nuda eniris la chambro lokizis su che la laborplaso dil shuifisto e, prenante la preparita ledro en lia manueta, li komencis stebar, sutar e frapar kun tanta habileso e rapideso ke on povis apene remarkar lo. Li laboris senhalte til ke la laboruro finesis , lore li desaparis subite.

Ye la sequanta dio, la spozino dicitis : »Ica naneti plurichigis ni ; ni devas esar gratitudoza. Li probable sufras pro koldeso por tale kurar tote nuda sen irgo sur la korpo. Ideon me havas, me kudros, por singlu, kamizo, vestio e pantalono e me trikotos kalzeti ; tu, facez por singlu ek li shui-paro ! »

La spozulo tre aprobis ica konsilo ; e vespere, kande omno esis pronta, li lokizis ita donaci sur la tablo vice taliata ledro, li ankorefoye celis su por vidar quale la nani reaktus. Ye noktomezo, li arivis, e li esis laboronta, kande vice ledro, li trovis sur la tablo la bela mikra vesti. Li, unesme, astonesis, ma pose li tre joyis. Li vestizis su rapide e kanteskis :

Kad ni ne esas jolia yunuli ?
Adio ledro, shui e pedvesti !

Pose li komencis dansar e saltar super la stuli e la benki, fine dum dansar li ekiris.

Quik de ca instanto, onu ne plus rividis li ; ma la shuifisto duris esar fortuneza dum la cetera parto di lua vivo, ed omno quon lu entreprezis esis sucesoza.

Segun Germana rakonti dal fratuli GRIMM

LA IMPERIO DI LE KHMER

La Khmera imperio, lore sub Hindua influo, okupis areo di sudest-Azia (nun Kambodja) ed havis Angkor Vat kom chefurbo. Nunatempe ni vidas nur kadukeso en ol, quankam certena muri, basa reliefi e statui permanas ed indikas ke olim existis splendida civilizuro.

La urbego prosperis inter la 9ma e 14ma yarcenti e historiisti kredis ke invadanti veninta de Siam (nunepoke Tailando) fine spoliis ol en 1431. Niatempe, *reserch-grupo internaciona trovas ke evidente la grandeso di la loko kreis ekologiale problemi e paneigis la komplikita aquo-sistemo di kanali ed aquedukti. On inferas tale danke l'explorado di antiqua plant-poleno e danke radar-fotografuri qui revelas la restaji di kanali, drenili, domi, templi e gardeni.

La kanali esis la chosei di voyajanti e di komercanti ed anke furnisis irigaco a la rekoktaji, precipue rizo. La areo dil urbego atingis 1000 kilometri-quadrati kun habitantaro de 750 000 personi. Pro ta granda nombro eventis migrado a la proxima monteti di Kulen ube l'arbori abatesis por remplasigesar per riz-kultivado e brul-ligno.

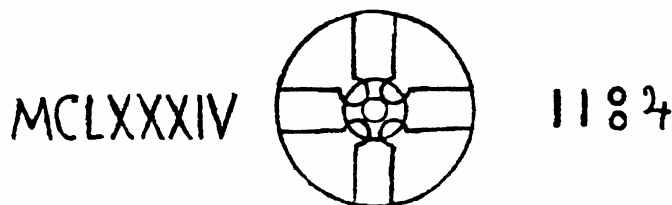
Desfortunoze, sen arbor-radiki, la sulo libereskis e fluis aden la kanali. La slamizado di la aquo-provizuro afektis la habitantaro e la riz-kultivado, e quankam on facis diversa repari e plubonigi, fakte la tasko esis sensucesa e la habitantaro ekmigris o vinkesis per supera armeo.

- R. A. Stevenson.

- (extraktita de C.N.N. e Hutchinson Encyclopedia)

LA MISTERIO DIL OBLIVIATA VILAJETO

Rezumo di lo preirinta : *Viro lojanta en Parisana regiono en 1943, recevas letro da olda mortanta onklulo qua invitas lu venar a lua hemo. Ilu trovas nur tre desfacile la voyo adibe...*

Evidente ico esas invito por dicar la « magiala » formulo qua posibligos a ni aceptesar ed agnoskesar.

- Kompreneble, nia onklulo Louis, Louis Auguste Futaies, la cent-yarulo ! Kelka instanti pasis, nia informanto semblis tre okupesar pri la stivo di disparata paki adsur la bagaji-portili di biciklo :

- Kad vu havas vehilo ? lu fine questionas.

- No.

Dum la tempo qua duris ico omno, nia voyo-akompananti dispersesis.

- Lore venez kun me.

- Kad ico ne esas tro fore ?... Me vundesis en '40, ed nun me ne tre prizas marchar multa kilometri...

- Yes tamen, la koncernata loko situesas ye dek-e-kino de kilometri ma vi eniros la trenacho.

- Quo, kad existas fervoyo qua iras ad ica vilajeto ?

- Fervoyo - Ho ! ne tote. Me parolis pri trenacho, t.e. agrokultivala vehilo qua iras a la agri por rekoliar la rekoltaji - e pose, esas ankore sat longa voyirado.

- Ma ye la steli dil cielo, kad esas necesa livar Francia e mem la cetera mondo por atingar ica Perrière ?

Nia guidanto regardas ni stranje.

-...Francia e la cetera mondo...forsan, yes...

-Mea onklulo tamen skribis a me venar por vidar lu en sua hemo, kad ?

Me ekstraktas la epistolo dal ancestro ek mea vesto e me montras ol a la yunulo, qua tandem ne plus hezitas.

- Lore, bone, se vu invitesas , nam anke me havas parenti en Perrière e la oldi di ibe ne prizas troublesar.

- Ma tamen la riprovizado, la porcionizo-karti, ed omna formalaji qui...

Ridetante sen responder, la biciklanto qua tenas enmanue lua instrumento, haltigas ni avan hangaro sub qua trovesas siso de polvoza vagoni arkaika, du truki, tri furgoni, platformo, qui omni kuplesas a stranja lokomotivo, ico omno pozesas sur streta voyo qua cesis esar videbla en la agri.

- Courrier ! - Ho, ho. Ube tu esas ? lore advokis la yunulo kun lua manui cirkondanta lua boko.

Pro ke nulu respondas lu iras sur lua biciklo e vehas rapide a Dourdan, pos dicir a ni ica kurajiganta vorti :

-Vartez me hike, gesiori. Me iras querar lu.

Sonis dek-e-un kloki ye la turmo dil kirko, kande, sur la polvoza choseo, ni vidis riaparar nia yuna informanto.

- La treno departos ye du kloki posdimeze, cirkume. Me vidis s-ro Courrier qua pozigos por vi feno-fasko por ke vi povez sideskar en la furgono. Il

savigas da vi ube oportos decensar. Me esforcos venar por querar vi. Kad vi adminime havas busolo ?

- Yes, me forportis, segun la instrukcioni da mea onklulo, mea militistala busolo. Me mem havas mapi...

- Ho ! koncerne la mapi, li savigas nur to quon oli volas, ica kozachi. Lo precipua, ico esas la busolo. Nu, til cavespere, gesiori... e ne esez destranquila se vi opinionas ke la tempo pasas lente...

Rikomencante avancar sur lua biciklo, la simpatiinda yunulo klamas a ni :

- Til 2 kloki pdm, me konsilas a vi irar dejunar che la « Nigra Kapo » ; me avertis la homi ibe ; li preparos anke por vi bona repasteto forportebla por dejunar...

E quik dope lasante ni, kom konfuzigita personi, lu subite rapide kuris sur lua biciklo...

CHAPITRO II

Sukusata en obskura ed odorachanta furgono ube kreskas herbi sur planko-sulo indutata per tero-strato e vejatala rezidui nultempe netigita, ni sufras pro varmeso en la ombro sub ardoroza suno qua rostigas di nia vagono la plafono e dronas per oreo lumo videbla ruro de frument-agri e de bosketi .

La treneto di s-ro Courier iras apene plu rapide kam viro marchanta pede... sur plugita tero. Freque, lu haltas en agro, lore ula laboranto ekiras portanta sua utensilo, t.e. falchilo-ligilo quan kultivisti venas querar. Ica kultivisti ja esabis avertata per la arivo dil bruisanta treneto. Ulte ico, ni esforcas parolar a nia kunvoyajanti, e, ni fine drinkas aquo ek bidono suspendita kun lua kolo pozita des-supre sub la tekteto dil duktisto segun la maxim bona principi dil homi lojanta en varma koloniala landi qui volas drinkar fresha drinkaji sub la suno.

Tre agacita pro la lenteso dil treno, ni volabis irar pede ma ni mustis balde renuncar pro la neposibleso marchar exter la fervoyo kun nereguloze eskartita traversi.

Nia entraprezita konverso-probi kun la altra pasajeri di ca stranja konvoyo ne furnisabis a ni irga informo pri Perrière.

S-ro Courier qua esabis questionata dufoye respondis signifante per okulo...

-Men avertis la yunulo, ne desquietesez, me dicos a vu ube oportas ekirar...

Konseque ni esis tre mal-humoroza, kande ye 17 kl.30, pos tri hori e duimo dum qui durabis foliganta voyajo kun multa halti, la treneto haltis kun bruiso de olda ferajo puntizita per ne-utila e stridanta siflo, sub hangaro simila ad olta sub qua ni deskovrabis ita trenetacho matine.

Proxime stacis sat granda farmodomo sorgoze flegata, di qua la precipua parto ek petro, surhavis kom graburo sur la lintelo dil pordo :

(Me sendos a vu fotokopiuro dil dicita graburo)

Muliero evanta triadeko de yari, robusta e kun pleziva aspekto, ekiris la domo dum ke el tranis dop su senbrachigata bubeto.

-Agnès ! klamis la duktisto dil astoniva konvoyo, voluntez enirigar la gesiori : li esas la pos-nevi dil Avulo quan li vizitas cadie.

E, lore, il turnis su vers ni qui esis vartanta kun nia valizi ed expektanta plusa informi pro lo facenda dum ica astoneganta voyajo : « Voluntez enirar, gesiori, mea spozino ofros a vi fresha drinkaji dum vartar ke on queros vi. Hike vi esas quaze heme. »

(duro sequos)

Traduko de libro redaktita da Paul Bouchet - Inter-Kelta Arkidruido

TABLO DI KONTENAJO

Rudolf Steiner	Pagino..
ATHINA kun familiareso.....	Pagino..
Internaciona renkontro en Bagnoles de l'Orne.....	Pagino..
La Pasko-Insulo	Pagino..
La magiala nani.....	Pagino..
La imperio di le Khmer.....	Pagino..
La misterio dil obliviata vilajeto.....	Pagino..

E kartuni* ekstraktita de la aventuri di Tintin :
« La misterioza stelo » ye la fino dil buletino.

IDO-FORUMI

Se vu volas expresar vua idei tote libere, existas liberresana forumo ube singlu darfas expresar sua opiniononi (ecepte se on esas dextrano). La anarkiisti e Trockiisti esas ibe aceptata senrestrikte. Yen lua adreso : idolisto@yahoogroups.com

Se vu esas novico, vu povas plubonigar vua savo dil Idolinguo per adherar la forumo : idolerneyo@yahoogroups.com

Ica forumo esas anke por dextrani qui preferas evitar relatar kun la anarkiisti ed extremista sinistrani.

Se vu ne tre prizas politikumar, ma preferas kulturo od historio, existas anke por vu la forumo : idostab@yahoogroups.com guidata da me. Che ica forumo aparas preske singladie DIALA JURNALETO.

Se vu esas kurioza esas tote diferanta forumo qua ne esas guidata da movadala Idisto e di qua la tituli di la rubriki esas en mala Ido Ma la mesaji ibe esas en korekta linguo. Yen la adreso di ca forumo : idisto@groups.msn.com

ALTRA REVUI

PROGRESO esas la chefa revuo di nia movado. Lua redakterio-adreso : Ronald Bijtenhoorn - Carel van Manderstraat 1, 1964 RS Heemskerk - Nederlando. E-posto-adreso : progresoredakterio@hotmail.com

Pri la redakto ipsa kunresponsas Hans Stuijbergen qua editas anke la revuo LA KORDIEGO, olqua esas buletino pri diversa kulturala e politikala temi. Adreso : Hans Stuijbergen, Cerampluin 76 hs, 1095 BZ Amsterdam - Nederlando

INTERRETALA REVUI : La Ido-Societo Hispana editas interretala revuo qua aparas ye singla duesma monato e nomesas ADAVANE. Fernando Tejón editas ye singla monato la revuo ASTRONOMIALA KAYERETO. Oii esas trovebla che la sequanta adreso : www.publikaji.tk

On povas ibe anke lektar interretala edituro di KURIERO INTERNACIONA qua havas un trimestro tardeso kompare a la surpapera edituro.

Anke ibe on povas trovar komenco di Biblioteko virtuala kun kelka Idala libreti enretigita che la supre citita adreso : www.publikaji.tk